

Delrapport

Evalueringen av lærerspesialistordningen

Lærere har godt utbytte av lærerspesialistutdanningen, men det er noe forvirring i sammenhengen mellom lærerspesialistutdanningen og lærerspesialistfunksjon.

RAPPORT | SIST ENDRET: 16.04.2021

Tittel:

Lærerspesialistutdanningen belyst av fagansvarlige, lærere og skoleledere

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Berit Lødding, Cathrine Pedersen, Ann Cecilie Bergene, Otto Sevaldson Lillebø, Karl Solbue Vika

ISBN:

978-82-327-0507-8 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2021

Rapportserie

NIFU evaluerer piloteringen av lærerspesialistordningen på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Lærerspesialistordningen består av en lærerspesialistutdanning og en lærerspesialistfunksjon. Denne

delrapporten tar for seg lærerspesialistutdanningen, mens sluttrapporten vil omhandle hele ordningen. Sluttrapporten vil foreligge mot slutten av 2021.

Formålet med lærerspesialistordningen er å bidra til at dyktige lærere opplever gode faglige utviklingsmuligheter og ønsker å fortsette å undervise. Den skal også bidra til å styrke det kollektive profesjonsfellesskapet og utvikling av skolen som lærende organisasjon.

Rapporten bygger på analyser av spørreskjemadata fra henholdsvis lærere og skoleledere om lærerspesialistutdanningen, samt intervjuer med fagansvarlige og studenter ved fire ulike studiesteder som tilbyr utdanningen.

Hovedfunn

- lærere har godt utbytte av lærerspesialistutdanningen
- skolens involvering i studentenes arbeidskrav varierer
- enighet om frikjøpsordningen
- uklarhet rundt sammenhengen mellom utdanning og funksjon, og mulighetene for erfaringsbasert master

Lærere har godt utbytte av lærerspesialistutdanningen

Lærerne som deltar eller har deltatt i lærerspesialistutdanningen, svarer i overveiende grad at de har fått et godt utbytte av ordningen. De aller fleste er enige i at utdanningen gir et godt utgangspunkt for å reflektere over egen praksis, og de opplever studiet som relevant. Studentene er positive til arbeidskravene, og opplever at disse bidrar til kompetanseutvikling. Studentene etterspør verktøy for å initiere endringsprosesser på egen arbeidsplass, og bevisstgjøring og trening på kollegaveiledning.

Skolens involvering varierer

I lærerspesialistutdanningen skal det legges til rette for at studentene utforsker sin egen undervisningspraksis og bidrar i utviklingsprosesser på skolen. Skoleledelsen svarer i større grad at de tilrettelegger for dette, enn hva lærerne selv oppfatter. Lærerne mener det er behov for bedre planlegging og tilrettelegging, og at lærestedene bør være tydeligere på forventninger om dette til skoleledelsen.

Enighet om frikjøpsordningen

Studentene er fornøyd med frikjøpsordningen, som tilsvarer vikarordningen i Kompetanse for kvalitet. Flere hatt bitt seg merke i at det er rom for lokale variasjoner i hvordan frikjøpet praktiseres, og mener det er behov for klarere retningslinjer fra sentralt hold. Skoleledere opplever på sin side at det er enighet med de aktuelle

lærerne om hvordan frikjøpet gjøres.

Uklarhet rundt sammenhengen mellom utdanning og funksjon

Både lærere, skoleledere og fagansvarlige ved studiestedene opplever en manglende sammenheng i lærerspesialistordningen. Det er ikke krav om lærerspesialistutdanning for å bli lærerspesialist, og utdanningen gir ikke nødvendigvis noe tilbud om funksjon. Den manglende forutsigbarheten skaper frustrasjon blant enkelte av studentene. Enkelte respondenter svarer at det ikke er opprettet funksjon som lærerspesialist, og at det fortsatt er en avventende holdning til lærerspesialister i kommunen.

Det er også uklarhet om hvorvidt det er mulig for studenter som har fullført lærerspesialistutdanningen, å bygge på 30 stp. til en erfaringsbasert master. Selv om noen studiesteder tilbyr denne muligheten, er det få som har lagt opp et normert løp. Lærere gir også uttrykk for at det kan være vanskelig å gjennomføre dette uten finansiering.

Tidligere har de to første årene av lærerspesialistpilotingen blitt evaluert av NIFU og NTNU Samfunnsforskning. Du kan lese rapportene her:

[Piloting av ordning med lærerspesialister - delrapport](#)

[Evaluering av lærerspesialistordningen i norsk og realfag](#)